

er bleven opfattet som enstydig med *Danziger!* Efter dette føler man sin Tillid til den berømte tyske Grundighed en Smule røkket, og bestyrkes ikke yderligere i den, naar man i Sveriges (iøvrigt meget øgede) Afdeling ved den skaanske By Christianstad finder tre forskellige Bymærker (som kun har et kronet C tilfælles), hvoraf kun det ene virkelig er Christianstads (med Chr. 4.s Navnetræk), medens de andre er Christianias og Gøteborgs! For ikke at være uretfærdig mod Forfatteren skal jeg straks tilføje, at der sikkert ikke er Udsigt til, at man vilde gøre mange lignende Opdagelser i Værkets Hovedafsnit om de tyske Stempler; men der er Grund til at fremhæve, at et Værk, der gør Fordring paa at være internationalt i sit Æmne, bør være bedre funderet for de enkelte Landes Vedkommende, og at tysk Videnskab bør være lidt varsommere, naar den udstrækker sine Studier over udenlandske Omraader, og ikke undlade at benytte de forhaandenværende Hjælpemidler til at fuldstændiggøre sin Viden, da Værkets Nytte udenfor Tysklands Grænser ellers let bliver temmelig illusorisk.

Jørgen Olrik.

DANSK BIBLIOTEKSFØRER.

Som et Tillæg til sin tidligere udgivne »Haandbog i Bibliotekskundskab« (hvoraf en ny forøget og illustreret Udgave er under Forberedelse), har Underbibliotekar Svend Dahl udsendt en »*Dansk Biblioteksfører*« (J. L. Lybeckers Forlag, Pris: 1,25; indb. 1,75), der kan anbefales til alle Historieforskere som et nyttigt Hjælpemiddel. Efter en kortfattet Indledning af Overbibliotekar H. O. Lange, hvori de forskellige Bogsamlingers Karakter søges bestemt, falder Bogen i to Afdelinger; en almindelig Del (med Vejledninger til Benyttelse af Biblioteker af Forfatteren og af Bibliotekar Th. Døssing), hvorom det maa siges, at den vel stærkt svarer til sin Hovedtitel ved at give noget for almindelige Oplysninger, og en speciel Del, der vistnok maa betegnes som Bogens værdifuldeste. Den rummer en fortræffelig Oversigt over vore Bogsamlingers Bestanddele, Personale, Indretning, Udlaan, Kataloger og Oprindelse lige fra de tre største Biblioteker, det kongelige, Universitetets og Statsbiblioteket i Aarhus, til selv ganske smaa Samlinger af speciel Karakter i København og til Provinsens mange Folkebiblioteker. Tallet er, naar Sognebibliotekerne ikke medregnes, op imod 400. Men det synes ogsaa, som om intet er vrøget, og der falder et ejendommeligt Lys over visse Meddelelser som t. Eks.:

82. *Urania Observatoriet*; Dronning Olgas Vej 25, F; stiftet 1897; 578 Bd. (deraf 112 Bd. Tidsskr. og 234 Særtr.) vedr. Astronomi; intet best. Budget; bestyres af Observatoriets Ejer, Overtelegrafist Victor Nielsen; som Haandbibl. forbeholdt Personalet¹⁾; haandskr. alf. Kat. under Udarbejd.; 1913—14 hjemlaant 27 Bd.

Det maa beklages, at Poul Møller ikke har oplevet at se dette, der kunde være blevet til et Blad i en ny »Lægdsgaard«. Underligt er det, at Udg. med en saadan Omhu ikke har faaet Rigsarkivets Haandbibliotek med, der dog omfatter henimod 8000 Bind, særlig Personalhistorie, men ogsaa en Del arkivalisk Litteratur, eller Landsarkivernes, af hvilke bl. a. det sjællandske har en smuk Samling topografisk Litt. Ogsaa Kongens Haandbibl. og Bibl. paa Valdemarsslot burde vel have været medtaget. Dog, det er let at rette Anker mod Værker af denne Art, og for det værdifulde, som er ydet, bør man i Stedet yde Hr. Dahl en oprigtig Tak.

K. F.

ARKÆOLOGI OG ARKITEKTUR I TOPOGRAFISK TIDSSKRIFT-LITTERATUR 1914.

Medens Skolen lærer os alle at omgås Bogstaver og Litteratur, giver den os knap nok den mindste Vejledning til at bruge vore Øjne overfor Kunst, Arkitektur og Kunsthåndværk, og derfor er det kun få, der forener litterære Evner med Lyst og Evne til at iagttage Stof, Former og Farver. Hvor fjærnt arkæologisk og arkitektonisk Forståelse kan ligge historisk-topografiske Skribenter, mærkes i en Bog som Emil Madsens »*Jylland i det 16. Aarhundrede*«, der er udgivet af Selskabet til jydsk Historie og Topografi. Hvad der her siges om Bygninger og om Kirkeinventar, er forbløffende mangelfuldt og ukorrekt, og disse Afsnit former sig som usystematiske Opremsninger af tilfældige Navne, hvori ledende Tanker mangler, og hvori endda ny Litteratur er glemt eller misforstået. Det er forkert, at Prædikestolen i Jerne og Skriftestolene i Frøslev og Galtrup er fra den katolske Tid; det er forkert, at Børglum Klosters Bygninger i det væsentlige er uforandrede; de er i Virkeligheden ikke bedre bevarede end Vrejlevkloster og Oxholm, og omvendt behøvede Forf. ikke at sætte noget Spørgsmålstegn ved Tvillum, Glenstrup og Grinderslev Klosterkirkers Existens; allerede Traps tredje Udgave kan belære om disse Bygningers middelalderlige Karakter. Rådhuset i Ribe omtales som Niels Torkildsen (Stens)

¹⁾ altsaa Ejeren.